

't Hart op de Veluw – J.J. Cremer

Geschreven in oktober 1873.

Handschrift gedateerd Den Haag, febr. 1871 - 3 juni 1873. Koninklijke bibliotheek. 31 fol.

1e druk in: Het familieblad, januari 1874.

2^e druk: 'T hart op de Veluw : Overbetuwsche vertelling. - 's-Gravenhage : Gebr. Belinfante, 1875.

3e druk : 'T hart op de Veluw : Overbetuwsche vertelling. - 's-Gravenhage : Gebr. Belinfante, 1878. 77 p.

4e druk : 'T hart op de Veluw : ter voordracht gewijzigd door J.J. Cremer : drie exemplaren getrokken : uitsluitend eigendom van den schrijver. - Z.pl. : Gebr. Giunta D'Albani, 1878. 56 p. ; 25 cm. (Aanwezig in de koninklijke bibliotheek. Groot lettertype t.b.v. de voordrachten).

5e druk in: Overbetuwsche novellen. Romantische werken, deel 12. Amsterdam : D. Noothoven van Goor, 1881. p. 273-310

6e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden : A.W. Sijthoff, ca. 1881. 7^e druk. p. 254-288. Vijftigcents-editie, no. 18.

7e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1900. 9e druk. p. 254-288. Vijftigcents-editie, no. 18.

8e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1905. 10e druk. p. 254-288. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

9e druk in: 't Hart op de Veluw. - Deine-Meu. - Van binnen en van buiten. Leiden: A. W. Sijthoff, [1905]. p. 3-37. Leidsche herdrukken, no. 10.

10e druk in: 't Pauweveerke, enz. tien novellen. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., [1909]. p. 3-37. Bibliotheek voor het Nederlandsche volk. Deel 2. (Nieuwe uitgave van de Leidsche herdrukken).

11e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriekende kriegske [...et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., ca. 1920. 11e druk. p. 254-288.

12 druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriekende kriegske [...et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitgeversmij., ca. 1935. 12e druk. Romantische werken. p. 254-288.

Nieuws van den dag, 18 augustus 1873:

Nieuws van den dag, 17 november 1873:

Onze lezers die telken jare de lezingen van den Heer **Cremer** vol verlangen verbeiden, zullen zeker met genoegen vernemen dat Vrijdag 21 dezer de eerste lezing zal plaats hebben in Odéon. Den hoorders wacht dan eene nog onuitgegeven novelle, getiteld: „'t Hart op de Veluw.”

Het vaderland, 19 november 1873:

van zure worst of leverbeuling. — Aanstaanden Vrijdag zal de heer J. J. **Cremer** te Amsterdam zijn nieuwe novelle voordragen, welke den titel draagt: 't Hart op de

Nieuws van den dag, 26 november 1873:

't Hart op de Veluwe
DOOR
J. J. CREMER,
zal worden opgenomen in de Januari-aflevering van het **Familiëblad 1874.**

De opregte Haarlemsche courant, 18 december 1873:

BINNENLANDSCHE BERICHTEN.
Haarlem, 17 December. Gisteren-avond trad alhier in eene buitengewone vergadering van het departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen als spreker op de heer J. J. **Cremer**, van 's Gravenhage, die in den schouwburg in de Jansstraat voor een buitengewoon talrijk gehoor zijne laatste novelle: „Een hart op de Veluwe” voordroeg. Het bekende talent van den heer **Cremer** heeft velen gewis een paar hoogst aangename uren doen doorbrengen.

Dagblad van Zuid-Holland en sGravenhage, 6 januari 1874:

Arnhem, 4 Jan. De 4e buitengewone vergadering van 't hier bestaand departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, gister in *Musis Sacrum* gehouden, was bijzonder druk bezocht. En geen wonder, want als spreker trad daarin op de heer J. J. **Cremer**, van 's Gravenhage, die de vergadering vergastte op zijn laatste novelle, getiteld: *„Het hart op de Veluwe”*. Dat de verdienstelijke novellist en spreker de leden met hun dames een bijzonder aangename avond deed doorbrengen, zal wel niet betwijfeld worden door hen, die reeds in de gelegenheid zijn geweest, het talent van den heer Cremer te bewonderen.

Het vaderland, 22 januari 1874:

FAMILIEBLAD,
Tijdschrift gewijd aan Belletrie en Wetenschap,
ONDER REDACTIE VAN
GEORGE KEPPER.
De Januari-Aflevering ziet het licht en bevat een nieuwe
OVERBETUWSCHE NOVELLE van onzen gevierden
CREMER:
Het Hart op de Veluwe.
Uittreksel uit het Prospectus: In Aflev. 2
wordt opgenomen een nieuwe vertelling van TROLLOPE,
vertaald door Mevr. KOORDERS-BOEKE. — RICHARD
HOL blijft zijn steun toezeggen. — De maandelijksche
overzichten blijft de Hoofdredacteur leveren. — Vier
chromolithographieën zullen bij Afl. 2, 5, 8 en 11
worden gevoegd. — Prijs per jaar f 5.
De intekening is opengesteld bij de Uitgevers **GEBR.**
BELINFANTE en verder alom. (8405)

Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant, 29 januari 1874:

De nieuwe Betuwsche novelle van den heer **Cremer**, *'t Hart op de Veluw*, is opgenomen in het tijdschrift *Familieblad*, dat, onder redactie van den heer George Kepper, bij de Gebr. Belinfante te 's Gravenhage het licht ziet. Reden genoeg voor alle liefhebbers van goede lectuur, om genoemd maandschrift aan te schaffen, waarin zij ook behalve die novelle veel goeds kunnen aantreffen.

Algemeen handelsblad 4 februari 1874:

FAMILIEBLAD.
1874. Afl. 1.
INHOU D:
CREMER, Het hart op de Veluwe.
KEPPER, Maandelijksch Overzicht.
PAUL HEIJSE, Moeder en Kind.
RICH. HOL, Muzikaal Overzicht.
PHOTOTYPIE, door M. VERVEER, naar eene
 Schilderij van CH. ROCHUSSEN, de Voorpost.
PRIJS f 5 per Jaar. (3899)

Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage, 16 februari 1874:

FAMILIEBLAD.

De FEBRUARI - AFLEVERING ziet het
 Licht en bevat o. a.:

George Kepper, Maandelijksch Overzicht.
J. J. Cremer, 't Hart op de Veluwe.
Trollope, Harry Heathcote van Gangoil.
 Eene Australische geschie-
 denis, vertaald door Mevr.
 Koorders—Boeke.
Rich. Hol, Muzikaal Overzicht.
Wintergezicht, door A. Vrolijk. (Chromo, be-
 werkt in de Kon. Steendruk-
 kerij van Amand.) (1968)

Prijs f 5 per jaar.

Dagblad van Zuid-Holland en sGravenhage, 30 maart 1874:

In de Vergadering van het
LETTERKUNDIG GENOOTSCHAP

OEFENING KWEEKT KENNIS,

te houden op MAANDAG den 30ⁿ Maart 1874,
des avonds om acht uur, in het Gebouw *DILLI-
GENTIA*, zal optreden als Spreker: de Heer J. J.
CREMER, *Eere-Lid van 't Genootschap.*

NB. Heeren Leden worden vriendelijk herinnerd
aan het medebrengen van hunne Toegangkaarten.

(3736)

De Secretaris,

A. L. H. ISING.

Het vaderland, 1 april 1874:

Als **Cremer** leest, is er altijd plaats te kort, maar zoo vol als het gisterenavond in de zaal Dilligentia was, hebben wij het vroeger nog niet gezien. Kwam het van de stille week? Of was heel Den Haag nieuwsgierig naar de nieuwe novelle, naar »Het Hart op de Vêluwe," waaraan reeds in andere steden een zoo gunstig onthaal te beurt viel? Hoe het zij, ondanks de benuwdheid in de zaal, zullen weinigen berouw gehad hebben toch nog een plaatsje te hebben gevonden. Het Hart op de Vêluwe mag ongetwijfeld onder Cremers beste novellen gerangschikt worden. De keurige schets tintelt van humor, waarheid en gevoel. Bijna alle karakters, die ons worden voorgesteld, zijn meesterlijk geteekend. Wij zouden niet gaarne beslissen welke type het best is uitgewerkt, die van den trouwhartigen, blijmoedigen, zichzelf vergetenden blinden tolgaarder, of die van den zelfzuchtigen, luien en aan vermeende kwalen lijdenden Betuwachen boer, of wel die van de rondborstige, ruw-zachte Knolleke met haar dik postuur, of wel die van het zachte, liefhebbende, diep gevoelende nichtje van den tolgaarder, of wel die van den sluwen, gemeenen veerknecht, die door zijn duivel achtervolgd, eindelijk tot waanzin vervalt. **Cremer** verstaat de kunst om in korte trekken ons zijn sujetten zoo sprekend voor de oogen te tooveren, dat wij meenen hen in levenden lijve te zien en te hooren.

En de voordracht? Zij is boven onzen lof verheven. **Cremer** is geboren acteur, zooals Nederland er geen meer

heeft. Hij kan overtuigd zijn dat hij de leden van »Oefening kweekt kennis" opnieuw een hoogst aangename avond heeft bezorgd.

Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage, 1 april 1874:

HET HART OP DE VÊLUW,

DOOR

J. J. CREMER,

is opgenomen in den *nieuwen jaargang* van het

FAMILIEBLAD.

De INTEEKENING op dat Tijdschrift
blijft **alom opengesteld.** (3899)

Idem:

Gister avond trad de heer J. J. **Cremer** als spreker in *Oefening kweekt kennis* op. De zaal van *Diligentiá* was meer dan overvol, zelfs op het orkest, waarvan het scherm was weggenomen, daar **Cremer** niet op den catheder maar voor een tafeltje stond, hadden een aantal menschen plaats genomen.

Cremer heeft, op de hem eigene wijze en met zijn bekend talent, een Geldersche novelle

voorgedragen; *het Hart op de Veluwe* getiteld: de geschiedenis van een rijken boerenzoon uit de Betuwe, die verliefd is geraakt op het mooie lieve nichtje van den armen blinden tolgaarder in de Veluwe, hoewel zijn ouders en met name zijn zelfzuchtige vader voor hem een andere keus hebben gedaan en hem wenschen uit te huwelijken aan de welgedane kolossale Nolleke, de dochter van den rijken boer Jansen.

Het spreekt van zelf, dat de vervulling van Bram's — zoo heet de jonkman — wenschen niet zoo gemakkelijk gaat; het geluk dient hem in zoo verre, dat hij, door het drinken van een verkoelenden drank ongesteld geworden, in de woning van den tolgaarder wordt opgenomen en daar door Dierkske — het meisje — met de teederste liefde verpleegd wordt, waardoor zij het hart steelt zoowel van Bram's ouders als van Nolleke, die echter niet weten, welke verhouding

Nolleke, die echter niet weten, welke verhouding tusschen die beiden bestaat.

Eindelijk komt toch alles teregt. Bram trouwt met Dierkske, en ook Nolleke heeft daar in 't eind vrede meê.

Teun, de veerknecht, die door het schrijven van een verdrachten brief Nolleke tegen Bram heeft willen opzetten, en daarna Bram des avonds in het bosch opwacht, om hem te vermoorden, wordt in dit voornemen gestoord door de plotselinge verschijning van een hert, waarin hij den duivel meent te herkennen.

Door den schrik overmand, vlugt hij ijlings weg, struikelt over een boomstruik, ploft met zijn hoofd tegen een afgebrokkelden stam en wordt krankzinnig.

Dit is niet meer dan een losse omtrek der novelle, die vooral door voortreffelijke details uitmuntte; daar waren meesterlijke tafereeltjes

Dagblad van Zuid-Holland en sGravenhage, 10 december 1874:

— Den 21n dezer zal de heer Cremer alhier zijn novelle *Het hart op de Veluwe* voordragen. Is de *Amst. Ct.* wel geïnformeerd, dan bestaat bij den heer **Cremer** het voornemen de leerlingen der tooneelschool uit te noodigen zijn voordragt bij te wonen. Een gelukkig denkbeeld voorzeker; want: „leeringen *wekken*, maar voorbeelden *trekken*” zegt het spreekwoord, en **Cremer** is een voorbeeld bij uitnemendheid.

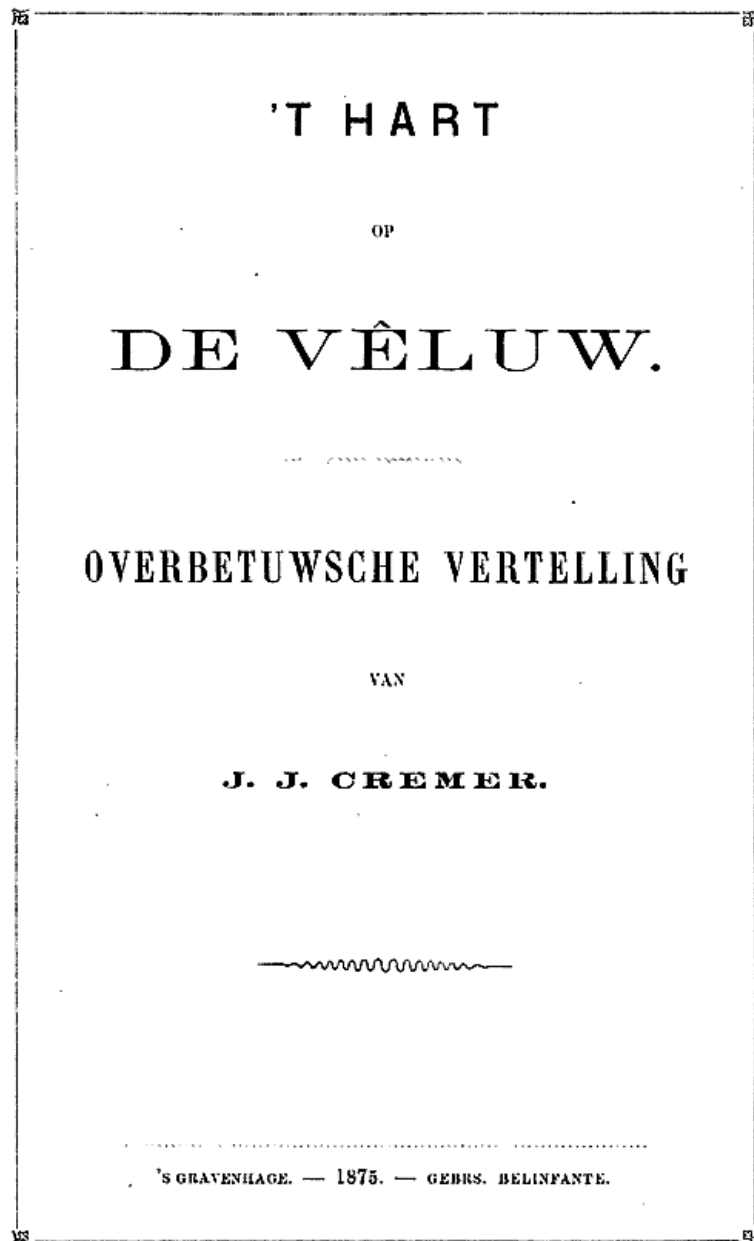
JC.2

'T HART
OF
DE VÊLUW.

OVERBETUWSCHE VERTELLING

VAN
J. J. CREMER.

'S GRAVENHAGE,
GEBRS. BELINFANTE,
1875.

Zutphensche courant, 30 januari 1875:

VOORDRACHT
VAN
den Heer **J. J. CREMER:**
't Hart op de Veluw,
op WOENSDAG 3 Februarij 1875, in de
Comediezaal, des avonds ten 7½ ure.
Loting om de plaatsen op 3 Februarij, des
middags ten twaalf ure, à / 0.10 per plaats.
Toegangkaarten te bekomen bij de Boekhan-
delaars W. J. THIEME & Cio. à / 1.—, tot
Dingsdag avond.
Woensdag avond aan het bureau / 1.25.

Zutphensche courant, 6 februari 1875:

— "t Hart op de Veluw" was de
titel der novelle door den heer J. J. Cremer jl.
Woensdag avond in de Schouwburgzaal alhier voor
een talrijk en uitgelezen publiek ten gehoor ge-
bracht. Hij beschreef ons het leven op de Veluw
niet, neen! wij zagen het, wij leefden het een
poos zelf mede. Zoo is het daar en - zoo is het
ook hier voegden we er bij, mogen de vormen
ouder ons wat minder ruw zijn en plomp. Het
geheel was een keurige schildery gelijk, van pret-
tigen toon en frissche opvatting, de beeldjes waren
goed geteekend, er was leven in. Een bijdrage
tot de kennis van het menschelijk hart met al
zijn wijsheid en dwaasheid, tintelend van geest en
overvloeiend van gezonden, het hart verruimenden
en opwekkenden humor was de voordracht van
den terecht zoo gevierden novellist. Een genot-
vollen avond bereidde hij ons, die niet licht ver-
geten zal worden. Zijn „boer Arendsen", „Toun" en
„Baas Witte", zijn „Nolleke en Driekake met het
sorig junske" zullen we nog vaak herdenken.

De locomotief, 17 februari 1875:

— Van J. J. **Cremers** is weder eene overbetuweache novelle verschenen: *'t Hart op de Veluwe*. Niemand, zegt *Hart*, wanneer hij *hart* bedoelt, of schrijft den naam der *Veluwe* met een (er is geen hollandsch woord voor) zeesant circumflexe. Doch zoo zeer is het overbetuweach patois **Cremers** tot eene tweede natuur geworden, dat hij er zich ook bij het samenstellen zijner titels van bedient. Die onvermijdelijke overdrifving is eene der schaduwzijden van het genre. Voor het overige is deze nieuwe vertelling vooral niet minder fraai dan de meeste vroegere. Men ontvangt er weder denzelfden weldadigen indruk van als van de keratsprokjes van Dickens, wien onze landgenoot met prijsnawaardige oeraucht ook in deze kleine verhalen op zijde poort te streven. Men vergelijkte slechts zijn blinden Thjs Witte met den beroemden blinde uit *The Cricket on the Hearth*. De stem van het optwaakt geweten, door **Cremers** meermalen uitmuntend in baeld g. bracht, wordt in *'t Hart op de Veluwe* gesymboliseerd door een harich-est, welks fantasieetisch verschijnen in het allien door bliksemstralen verlichte woud, een afgunstigen sluipmoordenaar tot krankzinnig wordens toe doet ontstellen. Aan zulke grepen herkent men den dichtertijken en tegelijk populairen schrijver, of zoo men liever wil den kunstenaar-moralist. Eijn is ook de trek, dat de blinde op zijne wandeling door het bosch nog altijd waant gevolgd te worden door den herdershond, dien hij zeer goed weet dat reeds sedert drie jaren dood is. En waar zal men, in tegenstelling met dien onbaatzuchtigen en opgeruimden blinde, een be'er geteekend egoïst aantreffen dan in den persoon van Wouter Arende, den dikken en kanonfiken boer van de hoeve 't Rijnland? Om kort te gaan, deze nieuwe overbetuweache novelle bevat zoo veel voortreffelijken, dat zelfs wie al de vorige gelezen heeft, er zich met welgevallen door laat beelen. Kent men de andere niet, of heeft men de kennismaking tot bedien uitgesteld, dan is deze nieuw aangekomene een uitgerocht specimen. Naar onze meening zijn **Cremers** overbetuweache vertellingen, ondanks of ten gevolge van hare wanpraak, die tastbaar, maar bevallig en welvullend is, bestemd een machtigen sedetijken indruk te blijven maken op elk nieuw geslacht van onbedorven gemoederen.

Nieuws van den dag, 25 oktober 1877:

Advertentie van Gebroeders Koster.

VOOR DE LANGE WINTERAVONDEN. Een eindelooze schat van degelijke lectuur vindt men in het prachtige, groote Boek, genaamd: **FAMILIEBLAD**, onder redactie van **GEORGE KEPPER**, met de fraaie Steen- en Staaldruk Platen, verschenen in 1874. Oordeel slechts over den inhoud:

J. J. Cremer, 't Hart op de Veluwe. Eene Overbetuwsche vertelling. — **Rijkdom**, door **K.** — **Paul Heijse**, Moeder en Kind. — Eene Rechtspleging onder Lodewijk XIV. — **A. Trollope**, Harry Heathcote. Eene Australische geschiedenis. — **Kilian**, de Amerikaanse Spoorwegen. — **Dr. E. Hauslick Gounod**. — **Eckmann-Chatrian**, Verhalen uit den Elzas. De Komeet. — **Julius Wolfgang**, de Man van Mevrouw. — **Bret Harte**, De Bannelingen van Poker Flot. — **Daum**, Door den nood er uit. Novelle. — **Ouida**, Twee Klompjes, uit het Engelsch door Mw. v. Westhrene. — **Kilian**, Strijd. — Een Vrouwenleven. — **F. H. van Leent**, Lieder en uit den Vreemde. — **E. Tillema**, Schetsen uit ons dorp. — **M. Hartmann**, Een uur in den Vuurtoren. — Een dag in Canton. — **Arnold Willmer**, uit Barot's Advocaten-praktijk. — **Karoline Bauer**, Een Herinnering aan Marie Malibran. — **Jules Verne**, Schipbreuk in de lucht. De geschiedenis van het Uitspansel. — Het Europeesche Spoorwegnet. — **Ozone**. — De groote Natuuronderzoeker Agassiz. — Een Chineesch Diner, Godshuis en Theater. — De Ondergang der Wereld. — Vooruitgang van den Scheepsbouw. — De onmetelijke Tropische Wouden. — De hoogste Sterrewacht der Aarde, enz., enz., enz.

De inhoud van het **FAMILIEBLAD** staat gelijk met 6 à 8 gewone dikke Romandeelen, en toch leveren wij zoo'n Exemplaar voor slechts f 1.50, in plaats van f 5.50. Bovendien ontvangt iedereen daarbij als Premie Cadeau, de groote, beroemde Oleographie **DE STIER VAN POTTER**, welke afzonderlijk in den handel anders f 10.— kost. (3457)

Te bekomen bij **GEBROEDERS KOSTER**, Leliegracht, te Amsterdam. Naar buiten tegen toezending van postwissel, waarop moet staan: *Voor Familieblad*.

Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage, 29 oktober 1877:

Advertentie van Gebroeders Koster.

VOOR DE LANGE WINTERAVONDEN. Een eindelooze schat van degelijke lectuur vindt men in het prachtige, groote Boek, genaamd: **FAMILIEBLAD**, onder redactie van **GEORGE KEPPER**, met de fraaie Steen- en Staaldruk-Platen, verschenen in 1874. Oordeel slechts over den inhoud: **J. J. Cremer**, 't Hart op de Veluwe. Eene Overbetuwsche vertelling. — **Rijkdom**, door **K.** — **Paul Heijse**, Moeder en Kind. — Eene Rechtspleging onder Lodewijk XIV. — **A. Trollope**, Harry Heathcote. Eene Australische geschiedenis. — **Kilian**, de Amerikaanse Spoorwegen. — **Dr. E. Hauslick Gounod**. — **Eckmann-Chatrian**, Verhalen uit den Elzas. De Komeet. — **Julius Wolfgang**, de Man van Mevrouw. — **Bret Harte**, De Bannelingen van Poker Flot. — **Daum**, Door den nood er uit. Novelle. — **Ouida**, Twee Klompjes, uit het Engelsch door Mw. v. Westhrene. — **Kilian**, Strijd. — Een Vrouwenleven. — **F. H. van Leent**, Lieder en uit den Vreemde. — **E. Tillema**, Schetsen uit ons dorp. — **M. Hartmann**, Een uur in den Vuurtoren. — Een dag in Canton. — **Arnold Willmer**, uit Barot's Advocaten-praktijk. — **Karoline Bauer**, Een herinnering aan Marie Malibran. — **Jules Verne**, Schipbreuk in de lucht. De geschiedenis van het Uitspansel. — Het Europeesche Spoorwegnet. — **Ozone**. — De groote Natuuronderzoeker Agassiz. — Een Chineesch Diner, Godshuis en Theater. — De Ondergang der Wereld. — Vooruitgang van den Scheepsbouw. — De onmetelijke Tropische Wouden. — De hoogste Sterrewacht der Aarde, enz., enz., enz.

De inhoud van het **FAMILIEBLAD** staat gelijk met 6 à 8 gewone dikke Romandeelen, en toch leveren wij zoo'n Exemplaar voor slechts f 1.50, in plaats van f 5.50. Bovendien ontvangt iedereen daarbij als premie Cadeau, de groote, beroemde Oleographie **DE STIER VAN POTTER**, welke afzonderlijk in den handel anders f 10.— kost.

523450.

THART OP DE VELUW

TER

VOORDRACHT

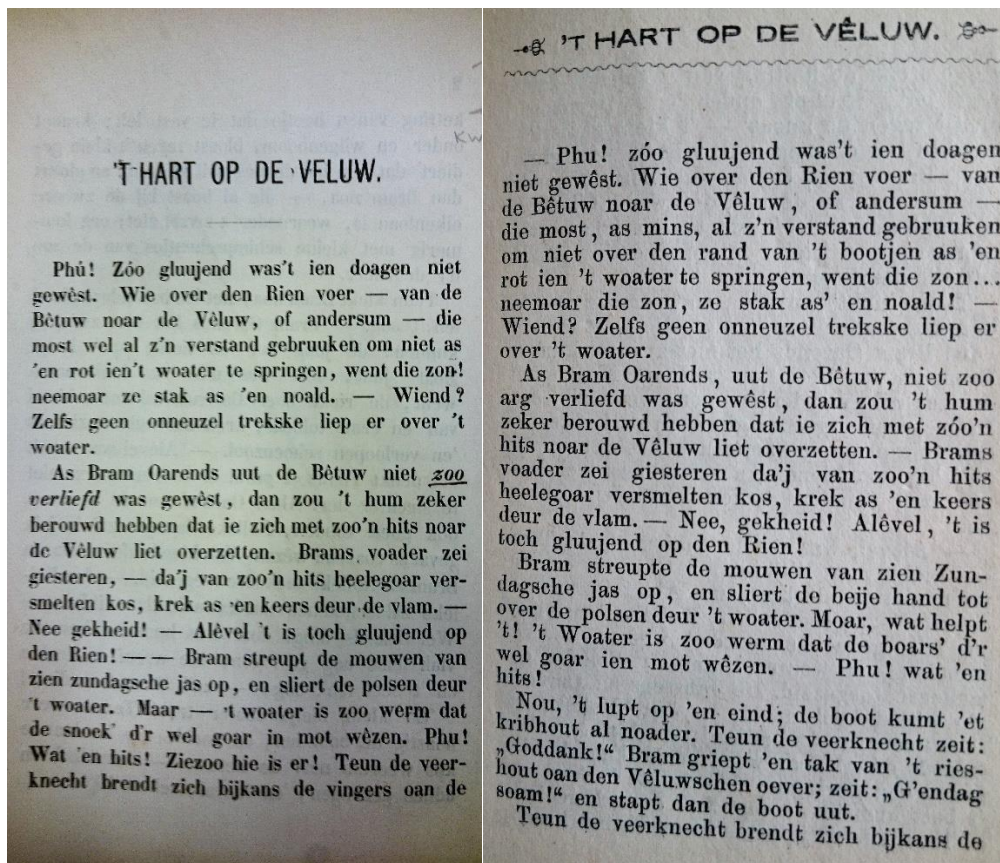
GEWIJZIGD DOOR

J. J. CREMER.

Drie exemplaren getrokken.
Uitsluitend eigendom van den Schrijver.

GEDRUKT BIJ GEBR. GIUNTA D'ALBANI.
1878.

1^e pagina van de voordracht versie. 1^e pagina oorspronkelijke tekst.

Het vaderland, 18 december 1879:

Dagblad van Zuid-Holland en sGravenhage, 18 december 1879:

Men deelt ons mede, dat de talentvolle en bij velen geliefde novellist J. J. **Cremer** op Donderdag 8 Januarij a.s. in *Diligentia* zal optreden voor de leden der Vereeniging *Licht, Liefde, Leven*.

Om den geldelijken toestand dier Vereeniging, welke door sterfgeval, vertrek van leden enz. achteruit is gegaan, te steunen, hebben dames patronessen weder een loterij georganiseerd, waarvoor tal van prijzen, o. a. van Z. K. H. Prins Alexander en H. K. H. Prinses Hendrik, zijn ingekomen. Maar nog zijn honderden loten verkrijgbaar ad 50 cts. het lot. In de laatste week dezer maand zal de tentoonstelling van de prijzen in haar gebouw, Noordwal no. 5 (waar ook loten verkrijgbaar zijn), plaats hebben en de trekking onmiddellijk daarna.

Dagblad van Zuid-Holland en sGravenhage, 5 januari 1880:

Licht Liefde Leven.

Lezing van den Heer J. J. **CREMER**, op **Donderdag 8 Januari**, des avonds ten *half acht ure*, in het Gebouw *DILIGENTIA*.

Ontwerp der Lezing: *'t Hart op de Veluwe*.

De Toegangkaarten zijn aan de Leden verzonden.

Een beperkt aantal Toegangkaarten zijn te bekomen aan het Gebouw *Diligentia* tegen **f 1**, ten voordeele der Vereeniging. (286) §

Het vaderland, 10 januari 1880:

Het was vol in Diligentia eergisterenavond. En geen wonder, **Cremer** zou leeren. En de residentie had lang het voorrecht hem te hooren ontboord. Had hij reeds den vorigen winter een lezing aan de Vereeniging »Licht, Liefde, Leven» toegesagt, treurige familie-omstandigheden hadden de vervulling dier belofte toen verhinderd. En dat wij groot gevaar geloopt hebben, om ook eergisterenavond hem niet te kunnen hooren, vernamen wij uit de mededeeling van ds. Hoovers, den voorzitter van L. L. L. De heer **Cremer** was in de laatste dagen door een verkoudheid aangetast, waardoor hij vreemde geen stem te hebben voor een lezing. Te meer werd dan ook zijn optreden gewaardeerd, en zeker nu de welwillendheid voor den spreker niet te vergeefs zijn ingeroepen geweest, indien hij zijn lezing niet had kunnen voleindigen of in haar verdracht gebleven ware beouden zijn onovertroffen talent. Maar die vrees is ijdel gebleven. **Cremer** was **Cremer**, lient in den aanvang zijn stem niet zoo zilverhelder als gewoonlijk, slechts in de lagere tonen kwam dit uit, voor wie hem meermalen hoorden, en het werd al sprekende beter, zoodat er na de pauze niets meer van te bemerken was. En toen al die hundertien' huiswaarts keerden, was er zeker niet een, die hem niet dankbaar was voor een rijk en rein geslot. De voorgedragen novelle: »'t Hart op de Veluwe» is bekend. Wie las en herlas haar niet met genoegen. Maar haar door **Cremer** te hooren voordragen! Men hoort, men ziet de personen in hun getrokken karakter voor zich, en zij doen nu eens den gullen lach onbedwingbaar te voorschijn treden, dan weder de ernstigste en heilige aandoeningen in ons trillen. Hij is een menschenkenner zooals weinigen, en hij weet te teekenen om goed te doen worden, indelijk goed. Niet alleen Licht, Liefde, Leven, ook voor den geliefden men, welken zijn lezing der Vereeniging schonk, maar allen, die hem hoorden, zijn hem dank, met het oog op zijn ongetuigdheid dubbel en vaak verschuldigd en verenigen zich zeker met ons in den wensch: blijfe hij nog lang de meest gevierde spreker van Nederland en hebbe ook zijn woonplaats nog vaak het genotvol voorrecht hem te hooren en te bevorderen!

Laatst bijgewerkt: 12 januari 2022.
www.jacobcremer.nl